

Herstructurering en herhuisvesting

AUTEUR Hanneke Posthumus

FOTOGRAFIE Wilna Bron

Stedelijke herstructurering, het zou zo mooi kunnen zijn. Verpauwerde buurten worden opgeknapt, de bevolkingssamenstelling verandert waardoor sociale problemen afnemen, en de bewoners van sloopwoningen krijgen de kans om een forse stap in hun wooncarrière te maken. Drie vliegen in één klap. De praktijk is echter weerbarstiger. In fysiek opzicht verbeteren buurten na herstructurering vaak, maar sociale problemen verminderen lang niet altijd en ook is de stap die oud-bewoners in hun wooncarrière zetten vaak bescheiden.

Hoe het de gedwongen verhuisden vergaat, is de afgelopen jaren in verschillende onderzoeken bekeken. Meestal is dit gedaan door vragenlijsten af te nemen. Een groot nadeel van het gebruik van vragenlijsten is de relatief hoge non-respons; in bestaand onderzoek naar gedwongen verhuisden ligt het aandeel vragenlijsten dat niet retour komt vaak rond de 70 procent. Het is bekend dat de non-respons vooral hoog is onder laagopgeleiden en niet-westerse allochtonen. Wanneer het verhuisgedrag van deze groepen afwijkt van andere gedwongen verhuisden, zullen de resultaten uit de vragenlijst een vertekend beeld geven van de uitkomsten van gedwongen verhuizingen.

De vernieuwing van de scriptie ligt in de unieke data

In zijn bachelorscriptie 'Herstructurering in Amsterdam Nieuw West' heeft Koen Tieskens dit probleem knap weten te omzeilen. Hij heeft toegang weten te krijgen tot een unieke dataset van woningcorporatie Delta Forte. Deze data geven inzicht in de achtergrondkenmerken van alle bewoners van één flat in een sloopproject in Amsterdam Nieuw West, aangeduid als 'Bakema Sloop Noord'. Van de 104 bewoners van deze flat is exact bekend naar wat voor nieuwe woning en buurt zij zijn verhuisd. In tegenstelling tot bij het gebruik van vragenlijsten, is hier dus geen sprake van non-respons. Door de beschikbare data over achtergrondkenmerken en verhuisgedrag van de bewoners handig te combineren geeft Tieskens nauwkeurig aan wie waar naar toe is verhuisd. Hierbij richt hij zich in het bijzonder op de vraag of verhuisuitkomsten van bewoners verschillen naar etniciteit, inkomen en huishoudenssamenstelling. Wie verhuizen er bijvoorbeeld naar grotere woningen? En wie verhuizen er binnen en buiten de buurt?

De vernieuwing van Tieskens scriptie ligt niet zozeer in zijn onderwerpskeuze of resultaten, maar vooral in de uniciteit van zijn data.

Deze stellen hem in staat om zeer betrouwbare uitspraken te doen over de gevolgen van herstructurering voor bewoners van 'Bakema Sloop Noord'. Helaas zijn door het beperkte aantal cases in de dataset de resultaten van Tieskens niet generaliseerbaar. Iets wat hij zelf overigens ruimhartig erkent. Het zou dan ook een mooie opgave zijn voor volgend onderzoek om Tieskens' onderzoek op een grotere schaal uit te voeren zodat de resultaten kunnen worden gegeneraliseerd. De bottleneck hierbij is het verkrijgen van de benodigde data. Woningcorporaties houden de precieze achtergrondkenmerken van gedwongen verhuisden lang niet altijd bij, laat staan dat zij deze data altijd beschikbaar stellen voor onderzoek. Tijd voor verandering?

Koen Tieskens (2011) Herstructurering in Amsterdam Nieuw West. De vertrekkers: wie zijn zij en waar gaan zij naar toe? Universiteit van Amsterdam. Downloadbaar via <http://www.scriptiesonline.uba.uva.nl/381650>